

DREPTUL

LEGISLAȚIUNE. — DOCTRINA. — JURISPRUDENȚĂ. — ECONOMIE POLITICĂ

DIRECTOR: C. G. DISSESCU

PRIM-REDACTOR: V. ATHANASOVICI

Redactori: PAUL NEGULESCU, DEMETRU NEGULESCU, ALEX. CERBAN, GEORGE MEITANI, G. G. DANIELOPOLU,
G. C. CRISTESCU, SILIU RĂDULESCU

REVISTA APARE
JOIA ȘI DUMINECA

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: STRADELA SF. SPIRIDON, 3
TELEFON 41/57

REDACTOR-ADMINISTRATOR
B. P. RĂDULESCU

ABONAMENTELE

se fac pe an și pe jumătate de an
la 1 Ianuarie și 1 Iulie

Dela 1 Iulie până la 1 Sept. revista nu apare

GR. G. PĂUCESCU
FONDATOR-PROPRIETAR

Un număr: 50 bani

Un număr vechiu 1 leu

COSTUL ABONAMENTULUI

Pe an, 40 lei; pe jumătate an, 20 lei

Studenții plătesc pe jumătate

Pentru străinătate se adaugă timbrul postal

S U M A R :

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ.— *Inalta Curte de casațiune și justiție, secția I:* Al. S. Zisso cu Penelope col. Sorescu (Minor, — Bunuri imobiliare. — Ipotecă făcută de tutor. — Formalități legale. — Împrumutător).

Curtea de apel din București, secția IV: Ioil Weinberg cu Consiliul de disciplină al corpului de avocați din județul Ilfov (Drepturi politice. — Recunoaștere. — Supușii otomani din Dobrogea. — Dovada domiciliului real la data anexiunii. — Efecte asupra copiilor minori).— *Observațiune* de d-l George Plastara.

Judecătoria rurală ocolul Hârșova (Constanța): Casa sănătății publice rurale cu Dumitru Andrei (Legea sanitară. — Boale molipitoare. — Declarațiune. — Contravenție).

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIUNE ȘI JUSTIȚIE
SECȚIUNEA I.

Audiența dela 19 Aprilie 1916

Președinta d-lui C. R. Manolescu, președinte

Al. S. Zisso cu Penelope col. Sorescu

MINORI. — BUNURI IMOBILIARE. — IPOTECĂ FĂCUTĂ DE TUTOR. — FORMALITĂȚI LEGALE. — ÎMPRUMUTĂTOR. — ART. 401, 402 ȘI 1771 C. CIV.

MINOR EMANCIPAT. — CAPACITATE. — CURATOR. — CONSILIU DE FAMILIE. — ÎMPRUMUT. — ART. 421 C. CIV.

1° Bunuri imobiliare ale minorilor, putând fi ipotecate de tutor cu autorizarea consiliului de familie, omologată de tribunal, pentru nevoi urgente ale minorilor, urmează că dacă împrumutătorul și-a îngrădit actul său cu formele cerute de lege, el este pus la adăpost de orice acțiuni din

partea minorilor lezați, aceștia neputând avea recurs decât contra tutorului care a întrebuițat banii împrumutați, sau contra consiliului de familie care a autorizat împrumutul pentru cauze străine de interesul minorilor.

2° Minorul emancipat, care nu are capacitatea deplină decât pentru anumite acte de administrațiune, iar pentru celelalte trebuind a fi asistat de curator, când voește a face un împrumut are nevoie și de abilitarea consiliului de familie, adevărită de tribunal, asistența curatorului fiind necesară în asemenea caz numai la operațiunea împrumutului.

No. 220. — Respins, ca neintemeiat, recursul făcut de Al. S. Zisso. contra deciziunii Curții de apel din Constanța, No. 26 din 1915, în proces cu Penelope colonel Sorescu 1).

S'au ascultat: citirea raportului făcut în cauză de d-l consilier Gr. Ștefănescu; d-l avocat N. Alexandrescu, pentru recurent, în desvoltarea motivelor de casare; d-nii avocați Angelescu și Paraschivescu-Ciurcu, pentru intimată, în combateri.

Curtea, deliberând,
Asupra motivului I de casare:

«Eroare gravă de fapt, denaturare de acte și exces de putere, violarea art. 1771 și 401 c. civ. Omisiune esențială.

«Am susținut că împrumutul ipotecar contractat de tutoare, ca să fie valabil și opozabil minorilor, trebuie să fie făcut pentru cauzele și cu formele prevăzute de lege, potri-

1) Vezi *Dreptul* din 1915, No. 81.

vit art. 1771 și 401 c. civ. și în special trebuie să fie făcut spre a se plăti datorii personale ale minorilor sau pentru a surveni la trebuințele întreținerii lor. Am arătat că din avizele consiliului de familie din 12 și 28 Ianuarie 1894, rezultă categorie că împrumutul de 20.000 lei s'a autorizat pentru a se plăti datoriile de 16.000 lei, menționate în avizul din 21 Iulie 1885, și în plus 4.000 lei cheltuiți cu nunta și voiajul unuia dintre copii, datorii ce nu s'au putut plăti din cauza insuficienței veniturilor; că, datoriile de 16.000 lei consistă din 7.000 lei cheltuiți cu înmormântarea părintelui nostru, 4.000 lei cu întreținerea minorilor și 5.000 lei plata avocaților cu susținerea unui proces început de părintele nostru; că, aceste datorii nu erau personale ale minorilor, ci constituiau obligațiuni legale ale tuteorii uzufructuare; că unele constituiau chiar liberalități pentru plata cărora nu se poate angaja averea minorilor; că, în tot cazul, priveau pe toți copiii moștenitori, iar nu numai pe minori, așa că datoria ipotecară trebuia redusă la partea aferentă fiecărui minor. Curtea de trimitere judecă și examinează numai avizul din 28 Ianuarie 1894, ca și cum ar fi existat numai el singur, ca și cum împrumutul ipotecar s'ar fi contractat pe baza acestui aviz; găsește în faptele menționate în acest aviz, că împrumutul a fost autorizat pentru satisfacerea trebuințelor de întreținere ale minorilor, și că achitarea acelor datorii a provocat insuficiența veniturilor necesare întreținerii minorilor».

Având în vedere că, Curtea de apel din Constanța, judecând ca instanță de trimitere, după casarea deciziunii cu No. 107 din 1911, a Curței de București, s. II, a respins acțiunea prin care Toma Metaxa, reprezentat azi în recurs prin Al. Zisso, ca cumpărător de drepturi, și alții au cerut anularea actului de împrumut cu ipotecă, intervenit între fosta lor tutoare Paulina Metaxa și colonel Sorescu, pentru un imobil al minorilor;

Considerând că, reclamantii din această acțiune își întemeiau pretențiunile lor pe faptul că contractarea împrumutului, deși făcut de tutoare cu autorizarea consiliului de familie și cu omologarea tribunalului, însă a fost determinat de cauză străină interesului personal al minorilor, adică pentru plata unor datorii personale ale tuteorii, ca uzufructuară legală a averii minorilor, cauze pentru cari a fost chiar autorizat împrumutul de către consiliul de familie, după cum rezultă din avizele dela 12 și 28 Ianuarie 1894;

Considerând că, Curtea de apel din Constanța, după ce pune principiul că împrumutul ipotecar făcut de tutoare, cu avizul consiliului de familie și cu omologarea tribunalului, pentru o cauză de mare necesitate pentru minori, pune pe creditorul ipotecar la adăpost în privința oricărei acțiuni în nulitatea creanței, pentru

motivul că banii nu au fost împrumutați și întrebuințați în realitate pentru trebuințele minorilor, analizează apoi în speță cauzele ce au determinat împrumutul și cari rezultă din avizul consiliului de familie din 28 Ianuarie 1894, aviz ce conține și rezumă și pe cel dela 12 Ianuarie acelaș an — și constată, în fapt, că împrumutul a fost autorizat atât pentru satisfacerea trebuințelor de întreținere momentană a minorilor, cât și a se acoperi, în parte, sumele cheltuite de către tutoare în interesul minorilor, iar nicidecum ca să servească la achitarea vreunei datorii ce nu ar privi pe minori,

Considerând că, din combinațiunea textelor art. 401, 402 și 1771 c. civ., rezultă că bunurile imobiliare ale minorilor pot fi ipotecate de către tutor, cu autorizarea consiliului de familie, omologată de tribunal și dată pentru cauze legale, adică pentru nevoi urgente ale minorilor sau un folos invederat, chestiuni ce cad în exclusiva competență a consiliului de familie care le constată și a tribunalului ce dă omologarea avizului;

Că, odată ce împrumutătorul și-a îngrădit actul său cu formele cerute de lege, el este pus la adăpost de orice acțiuni din partea minorilor lezați prin acel act, aceștia neputând avea recurs decât contra tutorului, care a întrebuințat banii împrumutați, sau contra consiliului de familie, care a aprobat împrumutul pentru cauze străine intereselor lor;

Considerând că, așa fiind, instanțele de judecată nu mai au căderea să judece față de creditorul ipotecar, contra căruia s'ar cere anularea ipotecei, dacă în fond cauzele ce au determinat aprobarea împrumutului au fost sau nu nevoile personale ale minorilor, când acele cauze au fost astfel apreciate de instanța de omologare;

Considerând că, pe aceste considerațiuni de drept menținându-se deciziunea atacată cu recurs, este inutil a se mai discuta dacă Curtea de Constanța, în constatările sale de fapt și în aprecierea ce face ea însăș asupra cauzelor în vederea cărora s'a contractat împrumutul, a făcut aprecieri greșite asupra cauzelor ce l-au determinat și ar fi omis să examineze un aviz anterior — conținut în avizul consiliului de familie omologat de tribunal, odată ce este necontestat că ipoteca a fost constituită cu paza tuturor formelor legale cerute pentru creditor și pentru cauze legale, constatate de instanța ce a omologat avizul consiliului de familie;

Că, dar, pentru aceste motive, primul motiv de casare este neîntemeiat și urmează a fi respins.

Asupra motivului II de casare:

«Exces de putere. Am susținut că obligația ipotecară privește și pe minorul N. Metaxa, care, deși emancipat prin căsătorie, însă din punctul de vedere al capacității juridice, eră tot minor la data contractării împrumutului; așa că, potrivit art. 429 c. civ., eră reprezentat și obligat prin actele tuteorii și, prin urmare, creditoarea urmă să ceară dela dânsul plata sumelor ce-l privește și cari i-au profitat. Curtea de apel, asupra acestei apărări, se mărginește a spune că nu s'a dovedit că acest copil eră minor (deși s'a constatat contrariul); că, în tot cazul, eu să recurg în contra acestuia, după ce voiu achită creditoarei și partea care îl privește.

«Curtea nesocotește principiul divizibilității obligațiilor și nedeterminând dacă N. T. Metaxa eră major sau minor, comite un învederat exces de putere».

Considerând că, în asemenea caz, potrivit rândue- lilor art. 421 și urm. c. civ., minorul emancipat are capacitatea să facă anumite acte de administrațiune singur, ca și un major, iar în privința celorlalte acte el trebuie asistat de curator, neavând capacitatea deplină; că, pentru împrumuturi, emancipatul are nevoie și de abilitarea consiliului de familie, adevărită de tribunal;

Considerând că, așa fiind, tuteoria legală Paulina Metaxa, când a cerut să i se aprobe un împrumut cu ipotecă pentru trebuințele minorilor, nu a putut face această cerere și în numele minorului emancipat Nicolae Metaxa, care, singur, după lege, aveă dreptul să ceară un aviz favorabil consiliului de familie și omologarea tribunalului, asistat fiind numai în operațiunea împrumutului de către curator;

Că, dar, bine a făcut Curtea neimputând împrumutul și asupra acestuia, care nu a fost reprezentat la făcerea împrumutului prin tuteoria legală a minorilor neemancipați, și deci și acest motiv urmează a fi respins ca neîntemeiat.

Pentru aceste motive, respinge.

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI

SECȚIUNEA IV

Audiința dela 24 Martie 1916

Președinta d-lui M. Gr. Ciocârdia, președinte

Ioil Weinberg cu Consiliul de disciplină al corpului de avocați din județul Ilfov

DREPTURI POLITICE. — RECUNOAȘTERE. — SUPUȘII OTOMANI DIN DOBROGEA. — DOVADA DOMICILIULUI REAL LA DATA ANEXIUNII. — EFECTELE ASUPRA COPIILOR MINORI. — ART. 3 L. DIN MARTIE 1912. — ART. 3 ȘI 4 L. DIN 15 APRILIE 1910.

Diploma de recunoaștere a drepturilor politice

obținută de un părinte, locuitor dobrogean, în calitate sa de supus otoman, care a făcut dovada că aveă domiciliul real în această provincie la 11 Aprilie 1877, data auexiunii, este o dovadă suficientă pentru stabilirea calității de român a fiului său minor, fără ca acesta să fie ținut a face din nou proba cerută de legea din 15 Aprilie 1910.

No. 73. — Admis, apelul făcut de către Ioil Weinberg, contra deciziunii cu No. 16 din 20 Ianuarie 1916, a consiliului de disciplină al corpului de avocați din județul Ilfov.

S'a prezentat în camera de consiliu a Curței, apelantul Ioil Weinberg, asistat de d-l avocat Demetru Negulescu.

Curtea,

Având în vedere apelul făcut de către Ioil Weinberg, contra desiziunii cu No. 16 din 20 Ianuarie 1916, a consiliului de disciplină al corpului de avocați din județul Ilfov;

Având în vedere că, prin deciziunea apelată, consiliul de disciplină a respins cererea apelantului de a fi înscris în corpul avocaților, pe motiv că nu a făcut dovada că este cetățean român;

Având în vedere că, pentru stabilirea dreptului de a fi înscris în corpul avocaților și în special a calității sale de cetățean român, condițiune indispensabilă pentru a exercita profesiunea de avocat, apelantul a prezentat diploma obținută de părintele său Adolf Weinberg, liberată de comisiunea județului Tulcea, prin care i s'a recunoscut drepturile politice în conformitate cu legea din 15 Aprilie 1910 pentru acordarea drepturilor politice locuitorilor din județele Constanța și Tulcea;

Având în vedere dispozițiunile art. 3 din legea din Martie 1912 pentru interpretarea și complectarea art. 3 și 4 din legea din 15 Aprilie 1910 pentru acordarea drepturilor politice locuitorilor din județele Constanța și Tulcea, care prevede că vor aveă întregimea drepturilor politice, deci și dreptul de alegător, locuitorii supuși otomani, cari vor aveă domiciliul real în județele Constanta și Tulcea în ziua de 11 Aprilie 1877 și descendenții lor, chiar cei născuți în urmă, întrucât vor probă că nu s'au bucurat de vre-o protecțiune streină și că nu au emigrat sau dacă au emigrat, că s'au întors la căminurile lor cu doi ani cel puțin înainte de promulgarea legii pentru acordarea drepturilor politice;

Având în vedere că, odată această probă făcută de către supușii otomani la acea epocă, proba nu trebuie să mai fie făcută și de către copiii lor minori, și aceasta rezultă din comparațiunea art. 3 alin. a al legii din 1912, cu textul corespunzător din legile din 1909 și 1910, lăsându-se afară din textul art. din 1912 cuvintele «nici unii, nici alții», din fraza «întrucât vor probă că nici unii, nici alții nu au emigrat», etc.

Având în vedere că, descendentul minor nu are posibilitate de a proba dinaintea comisiei, că nu a emigrat și că nici un text nu prevede obligația pentru părintele minorului de a face această dovadă, pentru descendentul său minor și nici pentru acesta posibilitatea de a repara neglijența părintelui său, ca în cazul minorului căruia tutorul său, primarul respectiv urmă să-i facă cererea și comisia, conform art. 23 din regulament, urmă să-i libereze diploma individuală.

Având în vedere că faptul că legiuitorul, în alin. b și c, spune precis că copiii minori urmează condiția tatălui și pentru cei din alin. a nu o spune, se explică prin faptul că locuitorii prevăzuți la alin. b și c nu erau în Dobrogea la 1877 și numai printr'o favoare li se acordă în mod colectiv împământarea.

Având în vedere că, supușii otomani, cari la 1877 erau în Dobrogea, deveneau cetățeni în virtutea principiilor de drept internațional, urmează că și descendenții lor născuți în urmă deveneau cetățeni *ipso jure*.

Având în vedere că apelantul, cu actele ce a prezentat, a făcut dovada că tatăl său a fost recunoscut cetățean de comisiunea din 1912 și că la această dată apelantul era minor, așa că dânsul este cetățean român în virtutea legii din 1912;

Având în vedere că, apelantul a mai prezentat certificatul cu No. 97 din 1913, al liceului Alexandri din Galați, din care rezultă că a absolvit liceul și diploma de licență în drept cu No. 1677 din 1915 a Universității din Iași;

Că, dar, din toate acestea, rezultă că apelantul întrunește toate condițiunile cerute de lege pentru a fi înscris în corpul avocaților din județul Ilfov, așa că apelul său fiind întemeiat, urmează să fie admis și a dispune înscrierea sa în baroul avocaților din acel județ.

Pentru aceste motive, admite apelul.

Semnați: M. Gr. Ciocărdia, C. M. Opreseu,
Ef. Antonescu, Al. Nicolau.

Observațiune. — Chestie inițială: principiul necontestat în materie de drept internațional, după care anexiunea are de efect să schimbe naționalitatea locuitorilor de pe teritoriul anexat, în sensul că aceștia pierd naționalitatea Statului cedant și dobândesc pe aceea a Statului anexant.

Acest principiu este bazat pe o considerație de utilitate practică, și anume că este de interesul Statului care încorporează un teritoriu ca să și anexeze nu numai teritoriul, dar și pe locuitorii săi, căci nu ar fi o bună politică ca să se mențină pe teritoriul anexat o masă compactă de străini, din potrivă aceștia trebuiesc asimilați, devenind naționali Statului anexant: de aceea, desnaționalizarea *ipso facto* sau *ipso jure* despre care vorbim.

Tratatele și legile de anexiune, precum și principiile de drept privat internațional, determină condițiunile în care se operează schimbul de naționalitate (Cpr. P. Missir, *Proiectele conferinței a patra de drept internațional privat de la Haga*, București, 1905).

Pentru prima anexiune românească, aceste texte sunt: legile organice ale Dobrogei din 1880 și 1882, precum și legile din 1909, 1910 și 1912 pentru acordarea drepturilor politice locuitorilor din Dobrogea.

Subt imperiul acestor legi, jurisprudența a avut să rezolve câteva importante chestiuni de naționalitate.

În afară de speța prevăzută în decizia de mai sus a Curții de apel din București, reamintim afacerea Dr. Racovski, despre care se ocupă decizia electorală a Curții de Casație, secția II, No. 830 din 1908 (a se vedea *Dreptul*, 1908, No. 32).

De aceasta din urmă nu avem să ne ocupăm aici. Este de ajuns să spunem că chestiunea ce Curtea noastră supremă a avut să rezolve, cu acea ocaziune, era de a ști cari anume locuitori suferă desnaționalizarea, dacă simplul fapt al rezidenței, al posesiunii sau al proprietății pe teritoriul anexat poate influența asupra naționalității, în tocmă ca domiciliul sau origina. Curtea de casație, prin decizia menționată mai sus, a răspuns negativ, conformându-se astfel atât doctrinei cât și practicei internaționale.

În acea speță, chestiunea dobândirii naționalității prin anexiune se complică și de o alta: de perversa calitate de român.

Se invocă în contra lui Racovski, în cazul când ar fi devenit Român, fie prin legea organică din 1880, fie

prin cea din 1882 asupra proprietății, unele fapte din care ar fi rezultat că și-ar fi pierdut calitatea de român. Aceste fapte nefiind nici unul din cele prevăzute de lege pentru pierderea naționalității, și cum totul în această materie e de strictă interpretare, a urmat ca consecință că s'a abandonat aceasta parte a chestiunii.

Critica deciziunii Inaltei-Curți a fost făcută de profesorii francezi, d-l de Lapradelle în *Revue de droit international privé et de droit pénal international*, 1909, și de d-l Em. Lévy, într'o scrisoare. Aceste două critici au primit însă o virulentă replică din partea excelentului nostru coleg și amic Alf. Juvara (vezi studiul său substanțial, publicat în *Dreptul*, 1909, No. 73 și 77, precum și nota din *Journal de droit international privé*, 1912).

Venim la decizia Curței de apel din București, secția IV, No. 73 din 1916, publicată mai sus.

Chestiunea supusă Curței din București spre judecată, consistă în a se întrebă dacă diploma de recunoașterea drepturilor politice liberată, conform legii din 14 Aprilie 1910, lui Adolf Weinberg, în calitatea sa de supus otoman, domiciliat în Dobrogea la 11 Aprilie 1877, data la care s'a făcut anexiunea, dacă această diplomă putea servi ca dovadă suficientă a calității de român fiului său minor Ioil Weinberg, sau dacă, din potrivă, aceasta eră ținut să facă o nouă probă.

Curtea de apel din București dispensează pe minorii supușilor otomani, deveniți români prin anexiune, de a face vre-o nouă dovadă, întrucât legea din Aprilie 1910, precum și legea interpretativă din Martie 1912, spun în proprii termeni că se vor bucura de întregimea drepturilor politice supușii otomani domiciliați în Dobrogea în ziua anexiunii și descendenții lor, chiar cei născuți în urmă, dacă vor proba că nu s'au bucurat de vre-o protecțiune străină și că nu au emigrat, etc.

Cu drept cuvânt, Curtea din București se mulțumește cu o singură dovadă, aceea făcută la timp de către supușii otomani, și nu mai cere o altă dovadă pentru descendenții minori, întrucât aceștia, în principiu, urmează condiția părinților ¹⁾, și apoi s'ar găsi în imposibilitate

de a mai face, la majoritate, dovezile cerute, că nu a emigrat, etc., dacă ele nu au fost făcute la timp de către tatăl, tutorul său sau primarul respectiv, în care caz, el, minorul devenit major, cu nimic nu ar putea repara neglijența sau omisiunea voluntară a reprezentanților săi legali.

Soluțiunea Curței de apel din București este de altfel conformă cu textul legii interpretative din 1912, care, în art. 3, a suprimat cuvintele «nici unii, nici alții» din fraza «întrucât vor proba că nici unii, nici alții nu au emigrat...» așa precum există în textul legilor din 1909 și 1910.

Alta este însă chestiunea, dacă nu cumva legea din 1912, făcând supresiunea despre care am vorbit, nu a modificat legile din 1909 și 1910 sau în ipoteza când nu ar fi adus nici o modificare acestora, ci numai le-ar fi interpretat, dacă toate aceste trei legi nu se găsesc în contradicere cu principiul art. 7 § 3 din Constituție, după care împământenirea nu produce în dreptul nostru decât efecte pur individuale și este voluntară. Căci, după cum observă savantul nostru profesor, d-l D. Alexandresco (Vezi *Explicațiunea teoretică și practică a dreptului civil român*, ediția 2-a, p. 320-321): «Din împrejurarea că împământenirea nu se poate acorda decât printr'o lege individuală, rezultă ca consecință, că copiii al căror tată sau mamă văduvă, și-ar fi schimbat naționalitatea prin împământenire, își păstrează naționalitatea lor de origină, pe care ei au dovedit-o la nașterea sau la zămisirea lor; căci este de principiu că naționalitatea nu se poate schimba decât prin voința proprie a celui interesat. Acest sistem nu suferă nici o dificultate în privința copiilor majori de vreme ce majorul singur dispune de drepturile sale, și părinții săi nu mai au nici o putere asupra lui. El este admisibil și în privința minorilor, căci omul neputându-și schimba naționalitatea decât prin voința sa proprie, nevârștanicul nu poate să aibă nici o voință, juridicește vorbind. Copiii unui străin, cari erau minori în momentul împământenirii părintelui lor, nu vor putea deci deveni Români, la majoritatea lor, decât dobândind și ei împământenirea în mod individual. Cât pentru copiii cari

pune de a se amână până la majoritate, exercițiul dreptului de opțiune acordat copilului minor (Vezi asupra avantajelor și inconveniențelor ce prezintă fiecare din aceste trei sisteme; Weiss, *Traité théorique et pratique de droit international privé*, tome I, *De la nationalité*).

1) În doctrină, chestiunea se discută și ni se prezintă trei sisteme. Un *prim sistem* confundă condițiunea copilului minor cu aceea a părinților săi. Un *al doilea sistem*, acordă copilului minor *hinc et nunc* un drept personal de opțiune, pe care îl va putea exercita în condițiunile și cu concursul persoanelor cerut de Statul anexant pentru a-i completa capacitatea. Într'un *al treilea sistem*, în fine, se pro-

s'ar naște în urma împământenirei, se înțelege dela sine că ei vor fi Români».

Acestea sunt, admirabil de bine concentrate, principiile noastre constituționale în materie de naturalizare. Ele sunt cât se poate de juridice, mai ales că autorii ne învață a vedea în chestiunea naționalității un contract sinalagmatic intervenit între Stat și indivizi, contract care nu poate să aibă loc decât cu persoane capabile și cu consimțământul lor, și ale cărui efecte se mărginesc numai față de părțile contractante, fiind pentru terții *res inter alios acta*.

Astfel fiind, este manifest că legile din 1909, 1910, 1912 sunt contrarii principiilor dreptului nostru pozitiv. Producând efecte colective, adică întinzând calitatea de Român în privința copiilor, s'a spus de aceste legi că sunt legi de naturalizare în masă sau mai bine zis de recunoaștere în masă (art. 9 Constit.), acesteia de a doua jurisprudența recunoscându-i chiar când este individuală, un efect colectiv asupra copiilor născuți în momentul dobândirii calității de Român, întrucât este vorba de Români de origine din State străine (Vezi D. Alexandresco, *Dreptul civil român*, I, p. 305).

S'a mai spus (Vezi Alf. Juvara, *Jurisprudența românească în materie de drept internațional privat*, p. 135) că aceste legi fiind absolut neconstituționale, judecătorii pot foarte bine să nu le aplice.

Noi credem că legiuitorul din 1909 a fost conștient de opera sa, că a prevăzut dificultățile mai sus arătate, dar ținând seamă că este vorba de schimbarea de naționalitate prin anexiune, a voit să facă partea lucrurilor, și alături de riguroasele principii de drept pozitiv în materie de naturalizare, a avut în vedere și normele dreptului internațional. Nu trebuie să uităm că raportor al legii din 1909 a fost un valoros jurisconsult, profesorul nostru, d-l C. Nacu. Fără îndoială că atunci nu s'a eșit din domeniul principiilor.

Avem încă o ultimă observațiune de făcut și anume:

Constatăm că Curtea din București nu se referă, în considerentele sale, decât la legile din 1909, 1910 și 1912 și că nu spune nici un cuvânt de legile din 1880 și 1882. De ce facem această constatare? Este o chestiune care se pune, și anume de a se ști în ce raport se găsesc legile din 1909, 1910 și 1912 cu cele din 1880 și 1882.

Noile legi trebuiesc ele aplicate în acelaș timp cu cele din 1880 și 1882 sau, din potrivă, acestea din urmă au fost abrogate de cele d'întăiu?

Înlăturăm ipoteza abrogării, de oarece ne este greu să admitem că s'au putut desființa legile organice ale Dobrogei. Deasemea, nu putem primi soluțiunea aplicării concomitente a celor două categorii de legi, căci atunci ar urmă să recunoaștem existența a două clase de Români dobrogeni: acei de sub imperiul legilor din 1880 și 1882 (fără drepturi politice) și cei de sub domnia legilor din 1909, 1910 și 1912 (cu drepturi politice).

Inconvenientele acestor două soluțiuni au făcut pe unii autori (vezi Juvara, op. cit., p. 126) să propună o a treia, consistând în a susține că legea din 1909 nu ar fi altceva decât o lege interpretativă a vechilor legi din 1880 și 1882. Avantajul acestei soluțiuni ar fi că întrucât e vorba de o lege interpretativă, ea ar avea efect retroactiv, așa încât expresiunea vagă de «locuitori stabiliți» a legii din 1880 ar fi interpretată în sensul de «locuitori cu domiciliul real în Dobrogea», din fraza art. 3 al legii din 1909, ceea ce însemnează că pentru a putea invoca dreptul la naționalitatea română, nu este suficient pentru supușii otomani să se preveleze de simplul fapt al reședinței, ci să stabilească că își aveau un domiciliul real în județele Tulcea și Constanța la data anexiunii.

Părerea noastră este că epitetul de interpretativă nu corespunde caracterului legii din 1909, care este mai mult o lege complimentară a acelei din 1880, și pe care aceasta o prevesteă în al său art. 4, și care, în fine, tratează despre un subiect bine determinat: acela al acordării de drepturi politice locuitorilor dobrogeni,

Orișice ar fi, în această din urmă privință, chestiunea rămâne încă pusă.

George Plastara

Prof. supl. la Facultatea de drept din Iași.

JUDECĂTORIA RURALĂ OCOLUL HÂRȘOVA

Județul Constanța

Audiența dela 5 Aprilie 1916

Casa sănătății publice rurale cu Dumitru Andrei

LEGEA SANITARĂ. — BOALE MOLIPSITOARE. — DECLARAȚIUNE. — CONTRAVENȚIE. — ART. 59 DIN LEGEA SANITARĂ.

10 Deși prin art. 48 din legea sanitară, în scopul de a opri lățirea boalelor molipsitoare, se impune declarațiunea obligatorie pentru oricine ar îngrijii pe un bolnav, totuș această obligațiune

este sancționată de art. 59 numai pentru conducătorii cu orice titlu, ai hanurilor, hotelurilor, caselor de sănătate particulare, internatelor de educațiune și instrucțiune, ai închisorilor, spitalelor, azilelor, ospiciilor civile și militare, cum rezultă destul de clar din alin. 3, 4, 5, 6 și 7 al acestui ultim articol.

Prin urmare, un simplu sătean nu poate fi pedepsit pentru că nu a declarat boala de care a suferit copiii săi, dacă nu se stabilește că face parte din persoanele cuprinse în mod limitativ în art. 59 din legea sanitară.

2° Chiar dacă presupunem că intențiunea legiuitorului, când a edictat art. 48, impunând declarațiunea obligatorie, a fost de a pedepsi pe oricine ar contraveni acestei obligațiuni, însă când a prevăzut pedeapsa, a scăpat din vedere a o pronunța față de toată lumea, această lacună nu poate fi împlinită decât tot pe cale legislativă, fiindcă, conform art. 16 din Constituție, pedeapsa nu se poate da, nici aplică decât în puterea unui text formal de lege.

3° Faptul unui sătean de a nu declara boala contagioasă de care suferă copiii săi, nu se pedepsește nici de art. 59 alin. 9, fiindcă acest alineat nu edictează vre-o pedeapsă pentru cel care nu declară boala, ci numai pentru cel care va fi împiedicat îndeplinirea desinjecțiunii ordonate de medicul sanitar.

Judecata,

Asupra acțiunii publice de față, deschisă prin rechizitoriul d-lui procuror al tribunalului Constanța, sub No. 122 din 12 Ianuarie 1916, contra lui Dumitru Andrei, din comuna Cartof, pentru contravenție la legea sanitară:

Având în vedere că, din procesul-verbal dresat de medicul circumscripției Hârșova-Sarai, se constată că inculpatul D-tru Andrei, a tănuit boala molipsitoare de care copiii săi sufereau, fără a veni de a comunica vre-unei autorități sau persoane particulare din comună;

Văzând și susținerea inculpatului;

Considerând că, conform art. 38 din legea sanitară, în scopul de a oprî lățirea boalelor molipsitoare, se impune declarea imediată a boalei către autoritatea sanitară a locului; că, această declarațiune este obligatorie numai pentru boalele epidemice, anume prevăzute de acest text; că, prin art. 50 din aceeaș lege, se prevăd anume pedepse pentru cei cari vor fi împiedicat pe agentul polițienesc de a realiză aplicarea măsurilor cerute de medicul sanitar, pentru oricine va fi împiedicat îndeplinirea desinjecțiunii ordonată de dânsul, pentru persoanele cari vor provoca ori vor ajută întreruperea izolării în curs și, în fine, pentru persoanele anume prevăzute de acest text, cari nu vor fi făcut declarațiunea prevăzută de art. 48 de mai sus;

Având în vedere că, deși prin acest articol se impune declarațiunea obligatorie față de oricine ar îngrijî pe un bolnav, totuș această obligațiune este sancționată de art. 59 numai pentru conducătorii, cu orice titlu ai hanurilor, hotelurilor, caselor de sănătate particulare, internatelor de educațiune și instrucțiune, ai închisorilor, spitalelor, azilelor, ospiciilor civile și militare, cum rezultă destul de clar din alin. 3, 4, 5, 6 și 8 al acestui ultim articol.

Că, prin urmare, pentru ca inculpatului D-tru Andrei să i se poată aplică penalitatea prevăzută de art. 59 al. 7 din legea sanitară, cum cere d-l procuror al tribunalului Constanța, prin rechizitoriul său, trebuie ca, în primul rând, să se fi stabilit, că dânsul este una din persoanele prevăzute de art. 59 alin. 3, 4, 5, 6 și 7, adică conducător de han, hotel, casă de sănătate particulară, internat de educațiune, etc., ceea ce în fapt nu numai că nu se constată, dar din procesul-verbal rezultă contrariul, că, adică, inculpatul este simplu sătean învinuit că a tănuit boala molipsitoare de care au suferit copiii săi.

Având în vedere că, s'ar putea obiecta că alin. 7 de sub art. 59, înțelege a pedepsi pe oricare particular ar fi contravenit obligațiunii impuse de art. 48; cu alte cuvinte, că art. 48 prevede infracțiunea, iar art. 59 alin. 7 o pedepsește. Această alegațiune este neîntemeiată, fiindcă art. 59 alin. 7, prin cuvintele «dacă nu sunt funcționari», se referă la conducătorii, cu orice titlu, ai închisorilor, spitalelor, etc., despre care se vorbește în alin. 5, arătând autoritatea competentă a-i judecă și panalitatea la care sunt supuși, dacă nu sunt funcționari, spre deosebire de alin. 5 și 6, care regulează

autoritatea competentă a-i pedepsi și penalitatea, dacă contravenienții sunt funcționari.

Că, nu se poate susține că acest text are un înțeles așa de general, când litera lui ne conduce a crede contrariu, și nici cel puțin din Desbaterile Parlamentare sau expunerea de motive nu rezultă acest înțeles general. Din potrivă, dacă legiuitorul ar fi înțeles să pedepsească pe oricine ar contraveni dispozițiilor prevăzute de art. 48, ar fi putut spune aceasta mai clar și în mod mai simplu și concis, așa cum face pentru celelalte pedepse prescrise de art. 59, și anume prin alineatul 2, pentru persoanele ce vor împiedica pe agentul polițienesc de a realiza aplicarea măsurilor cerute de medicul sanitar, sau prin alineatul 8, pentru persoanele cari vor provoca întreruperea izolării în curs, ori prin alineatul 9, pentru cei ce vor fi împiedicat îndeplinirea dezinfecțiunii ordonate;

Că, legiuitorul s'a mulțumit, față cu celelalte persoane necuprinse în art. 59, cu o obligațiune fără o sancțiune penală, adică cu o sancțiune pur morală, cum dealtfel procedează de mai multe ori în legea sanitară cași în alte legi, a putut-o face, fiind îndemnat de motive destul de întemeiate și serioase, și anume: fie că lipsa declarațiunii acestor persoane n'ar fi atât de primejdioasă, fie că pedeapsa n'ar putea avea vre-o eficacitate, pentru că cele mai multe din aceste persoane n'ar fi în stare să cunoască când se prezintă simptome sigure sau numai dubioase de boală molipsitoare, fie, în fine, că ar fi foarte greu, dacă nu imposibil a dovedi pe acei cărora să li se poată imputa contravențiunea, prin faptul că n'ar fi lesne a se stabili că și au avut cunoștința sau cel puțin bănuț existența boalei contagioase, fiind cert că cei mai mulți din cei cari o pot cunoaște sau bănuț, fac parte dintre cei cu o oarecare cultură, și aceștia e probabil că pot avea tăria de caracter de a o declara, împinși numai de conștiința lor, fără să mai fie necesară o constrângere penală.

Că, dacă, prin imposibil, am înțelege prin cuvintele «dacă nu sunt funcționari», din alin. 7 al art. 79 și pe «ori care particular ar fi contravenit art. 48», în această ipoteză n'am putea lua decât înțelesul cel mai restrâns, adică pe primul din ele, acel care îl indică litera legii, fiindcă ne găsim în materie penală și de restrângere a libertății individuale, garantată de art. 13 din Constituție, deci de strictă interpretare; și, tot

pentru acest motiv, n'am putea extinde prin analogie cazurile cuprinse în mod limitativ în art. 59.

Considerând asemenea că, chiar dacă am presupune că voința legiuitorului, când a edictat art. 48, impunând declarațiunea obligatorie, a fost de a pedepsi pe oricine ar contraveni acestei obligațiuni, însă când a prevăzut pedeapsa, a scăpat din vedere a o pronunța față de toată lumea, această lacună nu poate fi implinită decât tot pe cale legislativă fiindcă, conform art. 16 din Constituție, pedeapsa nu se poate da, nici aplica decât în puterea unui text formal de lege;

Că, faptul imputat inculpatului nu se pedepsește nici de art. 59 al. 9, cum se prevede în procesul-verbal de constatare, fiindcă acest aliniat nu edictează vre-o pedeapsă pentru cel care nu declară boala, ci numai pentru cel care va fi împiedicat îndeplinirea dezinfecțiunii ordonate de medicul sanitar și pe care îl identifică cu acel ce ar fi împiedicat izolarea sau n'ar fi făcut declararea, în scopul de a fi pedepsit după normele acetui articol, adică ținând cont dacă e particular sau funcționar, ori dacă e vorba de vre-o instituțiune de stat sau particulară;

Că, prin urmare, faptul, astfel cum e constatat, nefiind pedepsit de legea sanitară, nici de vre-o altă lege, urmează, în baza art. 10 și 187 din procedura penală, a absolvii pe inculpat, nemai fiind necesar a statua asupra faptului dacă dânsul a știut sau cel puțin bănuț, în momentul comiterii faptului, că boala este dintre cele care trebuie declarată în mod obligator, fiind cert că și acesta este un element esențial al infracțiunii pedepsită de art. 59 alin. 3, 4, 5, 6, și 7, cum rezultă atât din faptul că declarația e obligatorie pentru unele boale și facultativă pentru altele, cât și din Desbaterile Parlamentare (a se vedea discuțiunea asupra art. 48 la Camera deputaților, în ședința din 2 Decembrie 1910, pag. 225), și mai ales din textul art. 59, unde acest element e formal prevăzut în alin. 3 și subînțeles în celelalte.

Pentru aceste motive, absolvă, etc.

Judecător-ajutor, Ilie N. Purdilă.

BIBLIOGRAFIE

Ce este Encyclopedia Dreptului, de Const. G. Dissescu, profesor universitar, fost decan al Facultății de Drept din București.— O broșură în 8° de 88 pagini.

Se află de vânzare la tipografia Curții Regale, F. Göbl Fii, strada Regală, 19, București. Prețul lei 2,50